

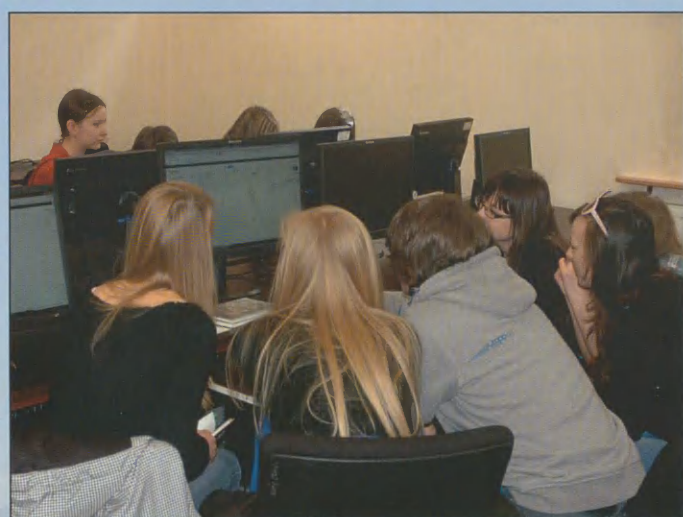
**ROZWÓJ TURYSTYKI
PRZYRODNICZEJ
I KULTUROWEJ
NA POGRANICZU
POLSKO-SŁOWACKIM**

**ROZVOJ PRÍRODNÉHO
A KULTÚRNEHO
TURIZMU NA
POĽSKO-SLOVENSKOM
POHRANIČÍ**

**WARSZTATY ORAZ
KONFERENCJA
NAUKOWA**

**TVORIVÁ DIELŇA
A VEDECKÁ
KONFERENCIA**

Nowy Targ, 18 – 20.04.2012

*Młodzież z Polski i Słowacji
współpracująca podczas warsztatów
Mládež z Poľska a Slovenska
spolupracuje počas tvorivej dielne*

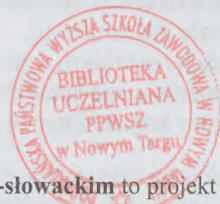
*Warsztaty dla młodzieży w ramach
realizowanego projektu
Tvorivá dielňa pre mládež v rámci
realizovaného projektu*

*Słowacy uczestnicy konferencji naukowej
Účastníci vedeckej konferencie za slovensku stranu*

ROZWÓJ TURYSTYKI PRZYRODNICZEJ I KULTUROWEJ NA POGRANICZU POLSKO-SŁOWACKIM

ROZVOJ PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO TURIZMU NA POLSKO-SLOVENSKOM POHRANIČÍ

Rozwój turystyki kulturowej i przyrodniczej na pograniczu polsko-słowackim to projekt zrealizowany przez Podhalańską Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Nowym Targu w partnerstwie z Miastem Kieżmark, na podstawie porozumienia zawartego 21 grudnia 2010 r. w Kieżmarku. Ze strony PPWSZ porozumienie podpisał Rektor, prof. dr hab. Stanisław Hodorowicz, ze strony słowackiej – burmistrz (primátor) miasta Kieżmark Ing. Igor Šajtlava.

Bezpośrednim partnerem PPWSZ przy realizacji projektu ze strony Miasta Kieżmark była Hotelová Akadémia Otta Brucknera w Kieżmarku.

Głównym celem projektu, realizowanego od 1 czerwca 2011 r. do 31 maja 2012 r. było nawiązanie i wzmocnienie bezpośrednich kontaktów pomiędzy polską i słowacką społecznością terenów przygranicznych (przy szczególnym uwzględnieniem młodzieży szkół średnich i wyższych) oraz promocja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego tego terenu.

Projekt uzyskał dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej, z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w kwocie 21.518,72 EUR (85%) oraz z budżetu państwa w kwocie 2.531,61 EUR (10%), za pośrednictwem Euroregionu „Tatry”, w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013. Wkład własny PPWSZ wynosił 1.265,81 EUR, tj. 5%. Łączny budżet projektu to 25.316,14 EUR. Umowę o dofinansowanie pomiędzy Związkiem Euroregion „Tatry” a PPWSZ podpisano 4 lipca 2011 r.

Rozvoj prírodného a kultúrneho turizmu na poľsko-slovenskom pohraničí je projekt realizovaný Podhalańskou štátnou odbornou vysokou školou v Nowom Targu (Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa PPWSZ) a projektovým partnerom mestom Kežmarok v súlade so zmluvou uzavretou dňa 21. decembra 2010 v Kežmarku. Za PPWSZ zmluvu podpísal rektor prof. dr hab. Stanisław Hodorowicz, za slovenskú stranu: primátor mesta Kežmarok Ing. Igor Šajtlava.

Priamym partnerom PPWSZ pri realizácii projektu za mesto Kežmarok bola Hotelová Akadémia Otta Brucknera v Kežmaroku.

Hlavným cieľom projektu realizovaného od 1. júna 2011 do 31. mája 2012 bolo nadviazať i zosilniť priame vzťahy medzi poľskou a slovenskou spoločnosťou z prihraničných oblastí (s prihliadnutím na mladých ľudí: študentov stredných a vysokých škôl) a propagácia kultúrneho a prírodného dedičstva tejto oblasti.

Projekt bol finančne podporovaný Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja sumou vo výške 21.518,72 EUR (85%) a zo štátneho rozpočtu sumou vo výške 2.531,61 EUR (10%), prostredníctvom Euroregionu „Tatry” v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007-2013. Vklad PPWSZ tvoril sumu 1.265,81 EUR, čiže 5% z celej sumy. Spoločný rozpočet projektu vynašal 25.316,14 EUR. Zmluva na finančnú podporu so združením Euroregion „Tatry” a PPWSZ bola podpísaná 4. júla 2011.

Wspólne przedsięwzięcie obejmowało:

- organizację międzynarodowej konferencji nt. „Rozwój turystyki kulturowej i przyrodniczej na pograniczu polsko-słowackim”, której głównym celem była promocja Podhala i Spisza, jak również integracja środowiska nauki strony polskiej i słowackiej,
- organizację wycieczki dla uczestników konferencji,
- organizację warsztatów dla młodzieży słowackiej i polskiej,
- opublikowanie rezultatów warsztatów oraz streszczeń artykułów w języku słowackim i polskim na portalu internetowym,
- wydanie publikacji naukowej w językach polskim i słowackim,
- organizację spotkania pokonferencyjnego na terenie Słowacji, mającego na celu wzmocnienie więzi między krajami i stanowiącego bazę do przyszłej kooperacji.

Bezpośrednie cele realizacji projektu to:

- utworzenie zorganizowanej i trwałej sieci współpracy między polską i słowacką społecznością,
- upowszechnienie wiedzy na tematy związane z dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym obszarów pogranicza,
- zachęcenie jednostek samorządowych terenów przygranicznych Polski i Słowacji do podjęcia wspólnych działań mających na celu rozwój, promocję i ochronę obszarów pogranicza oraz do rozwiązywania zbieżnych problemów tych terenów,
- uatrakcyjnienie oferty rekreacyjno-turystycznej mieszkańcom pogranicza i turystom poprzez pokazanie mniej znanych atrakcji i walorów regionu,
- stworzenie kanału komunikacji i transferu informacji w obszarze projektu,
- promocja walorów przyrodniczych i kulturowych pogranicza,
- wzmocnienie więzi między partnerami i stworzenie fundamentu dla przyszłych wspólnych projektów transgranicznych.

Odbiorcami projektu byli mieszkańcy oraz władze samorządowe terenów przygranicznych, polscy i słowaccy przedstawiciele świata nauki oraz studenci i absolwenci, głównie z PPWSZ w Nowym Targu oraz HA OB w Kieżmarku, Kežmarok), a także turyści odwiedzający tereny Karpat Zachodnich, a zwłaszcza Podhala i Spisza oraz przedstawiciele sektora turystyki z terenu pogranicza.

Pierwszy dzień konferencji naukowej – Prvý deň vedeckej konferencie

Spoločná iniciatíva zahrňovala:

- zorganizovanie medzinárodnej konferencie s názvom „Rozvoj prírodného a kultúrneho turizmu na poľsko-slovenskom pohraničí“, ktorej hlavným cieľom bolo propagovanie Podhala a Spiša, ako aj integrácia vedeckej spoločnosti z poľskej a zo slovenskej strany,
- zorganizovanie exkurzie pre účastníkov konferencie,
- zorganizovanie tvorivej dielne pre slovenskú a poľskú mládež,
- zverejnenie výsledkov tvorivej dielne a zhrnutí článkov v poľskom a slovenskom jazyku na webovom portáli,
- vydanie vedeckej publikácie v poľskom a slovenskom jazyku,
- zorganizovanie pokonferenčného stretnutia na území Slovenska, ktorého cieľom bolo zosilniť vzťahy medzi štátmi a ktoré vytvorilo základy budúcej kooperácie.

Priame ciele realizácie projektu boli:

- vytvoriť organizovanú a trvalú sieť spolupráce medzi poľskou a slovenskou spoločnosťou,
- šíriť vedomosti na tému spojenú s kultúrnym a prírodným dedičstvom pohraničných oblastí,
- povzbudiť samosprávne jednotky pohraničných oblastí Poľska a Slovenska do realizácie spoločných aktivít, ktorých cieľom je rozvoj, propagácia a ochrana pohraničných oblastí a do riešenia spoločných problémov týchto oblastí,
- rozšíriť rekreačnú a turistickú ponuku pre obyvateľstvo pohraničných oblastí a pre turistov o menej známe atrakcie a hodnoty regiónu,
- vytvoriť komunikačný kanál a kanál pre výmenu informácií v projektovej oblasti,
- propagovať prírodné a kultúrne hodnoty pohraničia,
- zosilniť vzťahy medzi partnermi a vytvoriť základ pre budúce spoločné cezhraničné projekty.

Cieľovú skupinu projektu tvorili obyvatelia a samosprávne orgány pohraničných oblastí, poľskí a slovenskí zástupcovia zo sveta vedy, študenti a absolventi väčšinou PPWSZ v Nowom Targu a HA OB v Kežmarku a aj turisti, ktorí navštevujú Západné Karpaty, najmä Podhale a Spiš a zástupcovia sektora turizmu z pohraničných oblastí.

Uczniowie i studenci podczas konferencji – Študenti počas konferencie

WARSZTATY DLA MŁODZIEŻY

Turystyka kulturowa jest uznawana za jeden z najszybciej rozwijających się segmentów rynku turystycznego. Związana jest z poznawaniem źródeł tożsamości różnych kultur, wytworów kultury dawnej i współczesnej oraz sposobów życia ludzi w poszczególnych regionach. Stwarza szerokie możliwości promowania wartości kulturowych i przyczynia się do uświadamiania wielowiekowej tożsamości. Obszary pogranicza Polski i Słowacji to jedne z najpiękniejszych i najbogatszych kulturowo terenów Europy Środkowej. Bliskość, wspólne dzieje oraz bogate dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze tych terenów to główne motywy podjęcia wspólnych prac na rzecz promocji i ochrony dziedzictwa kulturowego.

Tego typu działania podjęto w trakcie warsztatów zorganizowanych 18 kwietnia 2012 r. w ramach projektu „Rozwój turystyki kulturowej i przyrodniczej na pograniczu polsko-słowackim”. W warsztatach uczestniczyła trzydziestoosobowa grupa młodzieży z Hotelowej Akademii Otta Brucknera w Kieżmarku oraz Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Targu (studenci II roku kierunku „Turystyka i rekreacja”). Instruktorami warsztatów byli pracownicy PPWSZ: dr Małgorzata Muszyńska-Kurnik, mgr Agnieszka Janas oraz mgr Justyna Kuzon. Uczniami ze Słowacji bezpośrednio opiekowały się nauczycielki z HA OB: Ing. Magdalena Hudáková oraz Ing. Lubomíra Pitoňaková. Zajęcia odbywały się w salach informatycznych w budynku PPWSZ w Nowym Targu.

W ramach warsztatów, polska i słowacka młodzież, pracując w kilkusobowych, międzynarodowych zespołach opracowała szlaki turystyczne o wybranej tematyce, korzystając z różnych źródeł wiedzy krajoznawczej: literatury, map i Internetu oraz materiałów kreślarskich.

Zadanie miało na celu zacieśnienie więzi i upowszechnienie wiedzy, dotyczącej walorów turystycznych terenów pogranicza, a także uatrakcyjnienie oferty rekreacyjno-turystycznej dla mieszkańców pogranicza i turystów poprzez pokazanie mniej znanych atrakcji i walorów regionu. Efektem prac w grupach było opracowanie multimedialnej prezentacji zaprojektowanego szlaku.

W wyniku połączenia tych tras, powstała koncepcja dwóch szlaków turystycznych: przyrodniczego i kulturowego, połączonych wspólną ideą tworzących oś łączącą Nowy Targ i Kieżmark. Dla turystów odwiedzających tę część Europy stanowią one gotowe propozycje atrakcyjnych wycieczek samochodowych lub rowerowych, z elementami turystyki pieszej oraz licznymi obiektami do zwiedzania.

Warsztaty dla młodzieży – Tvorivá dieľňa pre mládež

TVORIVÁ DIELŇA PRE MLÁDEŽ

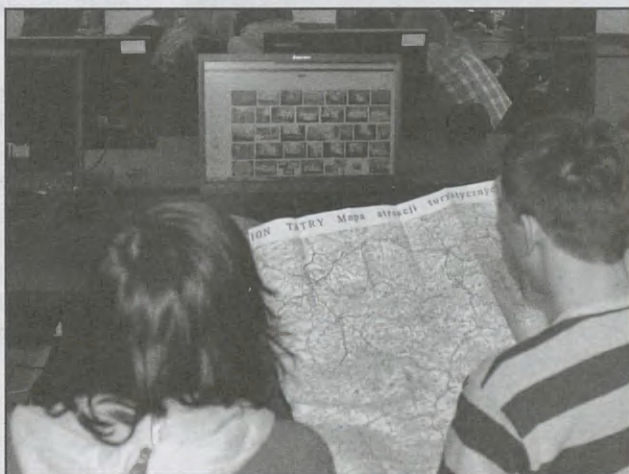
Kultúrny turizmus sa považuje za jednu z najrýchlejšie sa rozvíjajúcich oblastí turistického trhu. Je spojený so zoznamovaním sa so zdrojmi identity rôznych kultúr, s dielami dávnej a súčasnej kultúry a so spôsobmi ľudského života v jednotlivých regiónoch. Vytvára veľa možností na propagovanie kultúrnych hodnôt a podporuje rast vedomia o viacstoročnej identite. Pohraničné oblasti Poľska a Slovenska sú jedne z najkrajších kultúrne najbohatších oblastí Strednej Európy. Blízkosť, spoločné dejiny a bohaté kultúrne a prírodné dedičstvo týchto oblastí sú hlavné príčiny realizácie spoločných prác v oblasti propagácie a ochrany tohto dedičstva.

Aktivity tohto druhu boli realizované počas tvorivej dielne organizovanej 18. apríla 2012 v rámci projektu „Rozvoj prírodného a kultúrneho turizmu na poľsko-slovenskom pohraničí“. Na tvorivej dielni sa zúčastnila skupina tridsiatich mladých ľudí z Hotelovej akadémie Otta Brucknera v Kežmarku a Podhalanskej štátnej odbornej vysokej školy v Nowom Targu (študenti 2. ročníka odboru Turizmu a rekreácie). Inštruktormi počas stretnutia boli pracovníci PPWSZ: dr Małgorzata Muszyńska-Kurnik, mgr Agnieszka Janas a mgr Justyna Kuzon. Práce študentov zo Slovenska priamo dozorovali pracovníci HA OB: Ing. Magdalena Hudáková a Ing. Lubomíra Pitoňaková. Tvorivá dielňa sa konala v informatických miestnostiach budovy PPWSZ v Nowom Targu.

Počas tvorivej dielne poľská a slovenská mládež, pracujúc v medzinárodných tímoch, spracovala návrhy turistických chodníkov s vybraným motívom, využívajúc rôzne zdroje vlastivedných informácií: literatúru, mapy, internet, ilustrácie a schémy.

Cieľom tejto úlohy je prehĺbiť vzťahy a rozširovať vedomosti o turistických hodnotách pohraničných oblastí a aj rozšíriť rekreačnú a turistickú ponuku pre obyvateľstvo pohraničných oblastí a pre turistov o menej známe atrakcie a hodnoty regiónu. Výsledkom práce tímov bolo vytvorenie multimedialnej prezentácie navrhovaného chodníka.

V dôsledku spojenia navrhovaných chodníkov vznikla koncepcia dvoch turistických ciest: prírodnej a kultúrnej, prepojených zo sebou spoločnou ideou a spájajúcich Nowy Targ a Kežmarok. Pre turistov navštevujúcich túto časť Európy sú to hotové ponuky zaujímavých exkurzií autom alebo na bicykloch, obsahujúcich prvky pešej turistiky a moc objektov, ktoré stoja za to, aby ich navštívili.

Opracowywanie tras turystycznych – Spracovanie turistických chodníkov

SZLAKI KULTUROWE I PRZYRODNICZE POLSKO-SŁOWACKIEGO POGRANICZA

Propozycje wycieczek tematycznych na trasach łączących Nowy Targ i Kieżmark są efektem kompilacji projektów, opracowanych przez słowacką i polską młodzież w trakcie warsztatów. Opracowano w ten sposób dwa szlaki: kulturowy o nazwie „Podhale i Spisz – dwa regiony, wspólne dziedzictwo” oraz przyrodniczy, o nazwie „U stóp Tatr i Pienin”.

PODHALE I SPISZ – DWA REGIONY, WSPÓLNE DZIEDZICTWO

Zaproponowana trasa dla turysty zmotoryzowanego z Nowego Targu do Kieżmarku liczy 113 km długości. Turysta, zmierzający z Podhala na Spisz może podziwiać wspaniałe zabytki kultury tego terenu, z zespołem zabytków miasta Kieżmark na czele. Jednocześnie na trasie można zauważyć różnicę pomiędzy ubogimi, w większości drewnianymi zabytkami Podhala, a tymi zbudowanymi w okresie średniowiecza w zamożnym regionie, jakim był Spisz. Na trasie znajdują się cztery zamki i jedna ruina, dwa kasztele oraz wiele zabytków sakralnych, w tym wpisane na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO kościoły w Dębnie i Kieżmarku.

0 km Nowy Targ

- rynek z ratuszem (XIX w.); w ratuszu muzeum regionalne
- gotycki, murowany kościół św. Katarzyny (1346)
- drewniany kościół św. Anny, koniec (XV w.)

7 km Łopuszna

- drewniany kościół św. Trójcy i św. Antoniego (koniec XV w.), wewnątrz cenny tryptyk z 1460
- drewniany dwór (1790), filia Muzeum Tatrzańskiego

Nowy Targ, Kościół św. Katarzyny – Nowy Targ, Kostol sv. Kataríny

10 km Harkłowa

- drewniany kościół Narodzenia NMP (koniec XV w.), wewnątrz tryptyk z XVI w.

13 km Dębno

- drewniany kościół św. Michała Archanioła (XV w.) z cennym wyposażeniem, m.in. tryptykiem z XVI w., krucyfiksem z 1380 oraz posągami św. Mikołaja z 1420 – zabytek wpisany na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO; udostępniony dla zwiedzających

KULTÚRNE A PRÍRODNÉ CESTY POĽSKO-SLOVENSKEHO POHRANIČIA

Návrhy tematických exkurzií na cestách spájajúcich Nowy Targ a Kežmarok sú výsledkom kompilácie projektov spracovaných poľskou a slovenskou mládežou počas tvorivej dielne. Týmto spôsobom boli spracované dve trasy: kultúrna trasa s názvom „Podhale a Spiš – dva regióny, spoločné dedičstvo“ a prírodná s názvom „Na úpätí Tatier i Pienin“.

PODHALE A SPIŠ – DVA REGIÓNY, SPOLOČNÉ DEDIČSTVO

Navrhovaná trasa pre motorizovaného turistu z Nowého Targu do Kežmarku má dĺžku 113 km. Turista, ktorý ide smerom s Podhala na Spiš môže obdivovať nádherné kultúrne pamiatky tohto územia, vrátane veľmi vzácných pamiatok mesta Kežmarok. Súčasne na trase môže pozorovať rozdiel medzi „chudobnými“, väčšinou drevenými pamiatkami Podhala a tými postavenými v stredoveku v bohatšom regióne, ktorým bol v tejto dobe Spiš. Na trase sa nachádzajú štyri hrady a zrúcaniny jedného hradu, dve kúrie a veľa sakrálnych pamiatok, vrátane zapísaných do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO kostolov v obci Dębno a Kežmarku.

0 km Nowy Targ

- námestie s radnicou (19. stor.); regionálne múzeum v radnici
- gotický murovaný kostol sv. Kataríny (1346)
- drevený kostol sv. Anny, (koniec 15. stor.)

7 km Lopuszna

- drevený kostol sv. Trojice a sv. Antona (koniec 15. stor.), v interiéri vzácny triptych z 1460
- drevená kúria (1790), pobočka Tatranského múzea

10 km Harklowa

- drevený kostol Narodenia Panny Márie (koniec 15. stor.), v interiéri triptych zo 16. stor.

13 km Dębno

- drevený kostol sv. Michala Archanjela (15. stor.) s vzácnym interiérom, okrem iného triptychom zo 16. storočia, krucifixom z 1380 a sochou sv. Mikuláša z 1420 – pamiatka zapísaná do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO; prístupný turistom

Zamek w Niedzicy – hrad Dunajec

15 km Frydman

- kościół św. Stanisława Biskupa (XIV w.), gotycki, z elementami architektury romańskiej, renesansowej (attyka na wieży) oraz barokowej
- renesansowy dwór obronny, tzw. kasztel (1585-1590)
- podziemnie piwnice do przechowywania wina, zbudowane przez rodzinę Horváthów, zwane burghauzami (1820)

26 km Czorsztyn

- ruiny zamku – twierdzy granicznej zbudowanej przez Kazimierza Wielkiego (XIV w.), w otoczeniu krajobrazowy rezerwat przyrody; udostępnione dla zwiedzających

35 km Niedzica

- gotycki kościół św. Bartłomieja (ok. 1320) z ciekawym wyposażeniem i polichromią wewnątrz
- gotycko-renesansowy Zamek Dunajec (XIV w.), rezydencja m.in. rodu Zapolya, Łaskich, Horváthów i Salamonów; udostępniony dla zwiedzających
- zapora na Dunajcu o wysokości 50 m oraz Jezioro Czorsztyńskie

40 km Spišská Stará Ves

- gotycki kościół Wniebowzięcia NMP (XIV w.)

43 km Matiasovce

- gotycki kościół św. Piotra i Pawła (ok. 1300), przebudowany w stylu barokowym

51 km Czerwony Klasztor (Červený kláštor)

- klasztor kartuzów i kamedułów (XIV w.), fundowany w 1319, po XVIII w. częściowo zrujnowany, odbudowany w drugiej połowie XX w. – narodowy pomnik kultury; z klasztorem związana jest postać słynnego w swojej epoce lekarza, aptekarza i botanika, mnicha Cypriana
- słowacka przystań spływu pienińskim przełomem Dunajca, stanowiącego największą atrakcję kulturową Pienin

Zamek w Lubowli – Lubovniansky hrad

- kładka piesza na Dunajcu, prowadząca na stronę Polską do wsi Sromowce Niżne

77 km Lubowla (Stará Eubovňa)

- rynek z zabytkową zabudową
- gotycki kościół św. Mikołaja (XIII w.), przebudowany w stylu barokowym i klasycystycznym, wewnątrz rzeźba Madonny z ok. 1300
- zamek lubowelski – twierdza z XIV w., dawna siedziba starostwa spiskiego, częściowo odbudowany; udostępniony dla zwiedzających (muzeum), w pobliżu zamku znajduje się skansen

15 km Frydman

- kostol sv. Stanislava Biskupa (14. stor.), gotický s prvkami románskej, renesančnej (atika na veži) a barokovej architektúry
- renesančná kúria (1585-1590)
- podzemné pivnice na uschovávanie vína, vybudované rodinou Horváthovcov, zvané urghauzmi (1820)

26 km Czorsztyn

- zrúcaniny hradu – opevneného hraničného sídla, ktoré dal postaviť Kazimír III. (14. stor.), obklopeného prírodnou rezerváciou; sprístupnený turistom

35 km Niedzica

- gotický kostol sv. Bartolomeja (cca 1320) so zaujímavým zariadením a polychrómiou v interiéri
- goticko-renesančný hrad Dunajec (14. stor.), sídlo okrem iného rodu Zapolských, Laských, Horváthovcov a Salamonovcov; sprístupnený turistom
- priehrada na Dunajci s výškou 50 m a Czorstynské jazero

40 km Spišská Stará Ves

- gotický kostol Nanebovzatia Panny Márie (14. stor.)

43 km Matiašovce

- gotický kostol sv. Petra a Pavla (cca 1300), prestavaný v barokovom slohu

51 km Červený kláštor

- kartuziánsky a kamaldulský kláštor (14. stor.), fundovaný v roku 1319, po 18. stor. čiastočne zničený, reštaurovaný v 2. polovici 20. stor. – národná kultúrna pamiatka; s kláštorom sa spája postava známeho vo svojej dobe lekára, lekárnik a botanika mnícha Cypriána
- slovenský prístav plti pieninského prielomu Dunajca, ktorý je najväčšou kultúrnou atrakciou Pienin
- most pre chodcov na Dunajci, ktorý vedie na poľskú stranu do obce Sromowce Niżne

77 km Stará Ľubovňa

- námestie s pamiatkovou zástavbou
- gotický kostol sv. Mikuláša (XIII w.), prestavaný v barokovom a klasicistickom slohu, v interiéri socha Madony, cca 1300
- Ľubovniansky hrad – opevnené sídlo zo 14. stor., bývalé sídlo spišského starostu, čiastočne zrekonštruované; sprístupnené turistom (múzeum), blízko hradu sa nachádza skanzen

Kasztel w Strażkach – Strážky, kaštieľ

93 km Podolinec (Podolínec)

- średniowieczny układ urbanistyczny, zabudowa (XV – XVII w.), ratusz (1903) oraz fortyfikacje miejskie (XIII – XIV w.) – zabytkowy rezerwat miejski
- kościół Wniebowzięcia NMP z 1298 z interesującym wyposażeniem i polichromią z XIV w.
- zespół klasztorny Pijarów (1647-1651) z kościołem św. Stanisława

96 km Holumnica

- ruiny zamku (XV w.)

106 km Biela Spiska (Spišská Belá)

- późnoromański kościół św. Antoniego Pustelnika (ok. 1260), przebudowany w stylu barokowym, z interesującym wyposażeniem
- kościół ewangelicki (1796)
- renesansowa dzwonnica (przełom XVI i XVII w.)

108 km Stražki (Spišská Belá Stražky)

- gotycki kościół św. Anny (XV w.) z renesansową, wolnostojącą dzwonnica (1629), wewnątrz trzy tryptyki z XV w.
- renesansowy kasztel (1570-90) otoczony parkiem; udostępniony dla zwiedzających, mieści się w nim Słowacka Galeria Narodowa

113 km Kieżmark (Kežmarok)

- drewniany artykularny kościół ewangelicki Najświętszej Trójcy (1687), zbudowany na planie krzyża greckiego przez Geogra Muttermana z Popradu – narodowa pamiątka kultury, wpisany na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO; udostępniony dla zwiedzających
- nowy kościół ewangelicki (1872-1894) z mauzoleum Emeryka Thökölyego (1909); udostępniony dla zwiedzających

*Drewniany kościół artykularny w Kieżmarku
Kežmarok, drevený evanjelický artikulárny kostol*

- liceum ewangelickie (1774-1776) oraz biblioteka – jedna z największych historycznych bibliotek w Europie środkowej (15 tysięcy woluminów)
- gotycka bazylika Św. Krzyża (1444-1498) ze wspaniałymi organami oraz rzeźbą Chrystusa Ukrzyżowanego (ok. 1500), obok renesansowa dzwonnica (1591)
- kościół paulinów (XVII w.), przebudowany w stylu późnego baroku
- ratusz (1461, przebudowany) oraz zabytkowa zabudowa rynku
- zamek kiežmarski, wzmiankowany po raz pierwszy w 1463, siedziba rodu Zapolyów, Łaskich i Thökölych; udostępniony dla zwiedzających (muzeum)

93 km Podolíne

- stredoveké zariadenie, zástavba (15. – 17. stor.), radnica (1903) a mestské opevnenie (13. – 14. stor.) – mestská pamiatková rezervácia
- kostol Nanebovzatia Panny Márie z 1298 so zaujímavým interiérom a polychrómiou zo 14. stor.
- kláštor piaristov (1647-1651) s kostolom sv. Stanislava

96 km Holumnica

- zrúcaniny hradu (15. stor.)

106 km Spišská Belá

- neskororománsky sv. Antona Pustovníka (cca 1260), prestavaný v barokovom slohu, so zaujímavým interiérom
- evanjelický kostol (1796)
- renesančná zvonica (prelom 16. a 17. stor.)

108 km Spišská Belá - Strážky

- gotický kostol sv. Anny (15. stor.) s renesančnou samostatne stojacou zvonnicou (1629), v interiéri tri triptychy z 15. stor.
- renesančný kaštieľ (1570-90) obklopený parkom; sprístupnený turistom, v budove sa nachádza Slovenská národná galéria

113 km Kežmarok

- drevený evanjelický artikulárny kostol Najsvätejšej Trojice (1687), vybudovaný na pôdoryse gréckeho kríža Geogrom Muttermanom z Popradu – národná kultúrna pamiatka zapísaná do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO; sprístupnená turistom
- nový evanjelický kostol (1872-1894) s mauzoleom Imricha Thökölyho (1909); sprístupnený turistom
- evanjelické lýceum (1774-1776) a knižnica – jedna z najväčších knižníc v Strednej Európe (150 tisíc zväzkov)
- gotická Bazilika Povýšenia svätého Kríža (1444-1498) s nádhernými organmi a sochou ukrižovaného Krista (cca 1500), vedľa renesančná zvonica (1591)
- kostol pavlínov (17. storočie), prestavaný v neskorobarokovom slohu
- radnica (1461, prestavaná) a pamiatková zástavba na námestí
- kežmarský hrad, prvá zmienka v roku 1463, sídlo rodu Zápoľských, Laských a Thökölovcov; sprístupnený turistom (múzeum)

Kościół artykularny, wnętrze – Artikulárny kostol, interiér

U STÓP TATR I PIENIN

Propozycja szlaku dla miłośników przyrody i pięknych krajobrazów łączy w sobie elementy szlaku dla turystów zmotoryzowanych z kilkugodzinnymi eskapadami w interesujące miejsca, polecanych osobom preferujących turystykę aktywną. Trasy piesze mają różny stopień trudności – od łatwych (Czerwonny Klasztor) po wymagające niezłej kondycji (Łomnicki Staw, Trzy Korony). Szlak przebiega przez obrzeża parków narodowych – dwóch słowackich: tatrzańskiego – TANAP oraz pienińskiego – PIENAP, oraz polskiego Pienińskiego P.N. Odwiedzić można m.in. pięć rezerwatów przyrody oraz słynny przełom Dunajca. Atutem trasy są jej walory krajobrazowe, szczególnie w paśmie Magury Spiskiej oraz w rejonie Jeziora Czorsztyńskiego.

0 km Kieżmark (Kežmarok)

- panorama Tatr Wysokich z wieży zamkowej

14 km Lomnica Tatrzańska (Tatranská Lomnica)

- podtatrzański kurort, możliwość wyjazdu kolejką linową na Łomnicę (Lomnický štít, 2634 m n.p.m.) – drugi co do wysokości szczyt Karpat
- możliwość wycieczki pieszej (ok. 5 godzin) lub kolejką nad Łomnicki Staw (Skalnaté pleso)

23 km Tatrzańska Kotlina (Tatranská Kotlina)

- Jaskinia Bielska, jedna z najpiękniejszych jaskiń Słowacji; udostępniona dla zwiedzających

39 km Magurské sedlo (949 m n.p.m.)

- widokowy odcinek drogi w paśmie Magury Spiskiej; panorama Kotliny Spiskiej, Kralowoholskich Niżnych Tatr, Rudaw Słowackich, Gór Lewockich i Czerchowskich, a także Beskidu Sądeckiego oraz Tatr Bielskich i Wysokich

47 km Jezersko

- Jezerske jazero, interesujące jeziorko pochodzenia osuwiskowego o powierzchni 0,6 ha w paśmie Magury Spiskiej, rezerwat przyrody – możliwość wycieczki pieszej (około 2 godzin)

64 km Czerwonny Klasztor (Červený kláštor)

- możliwość spaceru pienińskim przełomem Dunajca, wygodną drogą prowadzącą po słowackim brzegu rzeki (od 2 do 4 godzin)

80 km Krościenko nad Dunajcem

- możliwość urządzenia wycieczki pieszej w masyw Trzech Koron (982 m n.p.m.) przez Przełęcz Szopka (około 4 godzin), trasa po terenie Pienińskiego Parku Narodowego; w dłuższym wariantcie możliwe jest odwiedzenie Góry Zamkowej lub Sokolicy

Kolejna linowa na Łomnicę – Łomnický štít, lanovka

*Drewniany dwór w Łopusznej
Drevená kúria v obci Łopuszna*

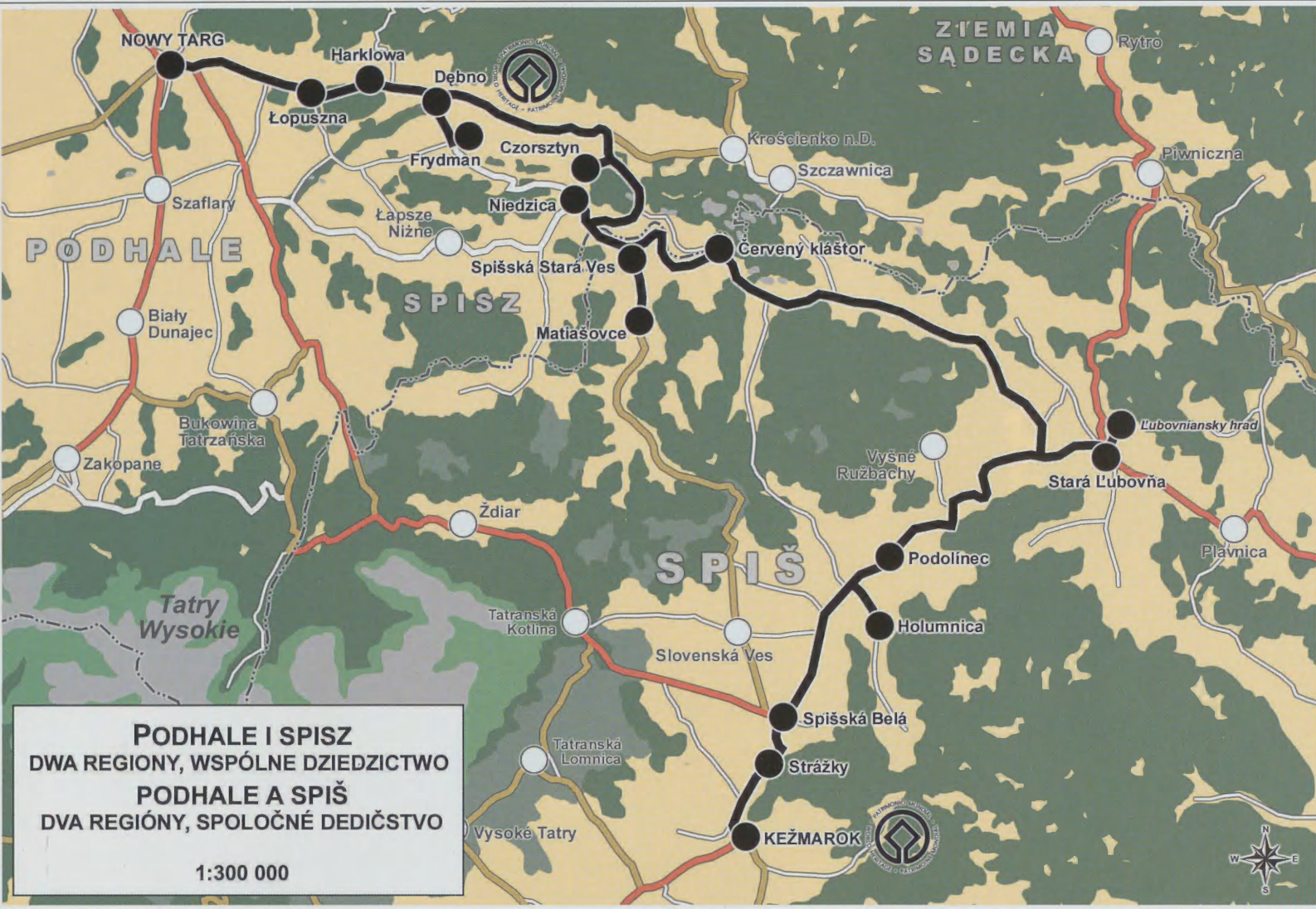
*Podoliniec, zabytkowy rezerwat miejski
Podoliniec, pamiatková rezervácia*

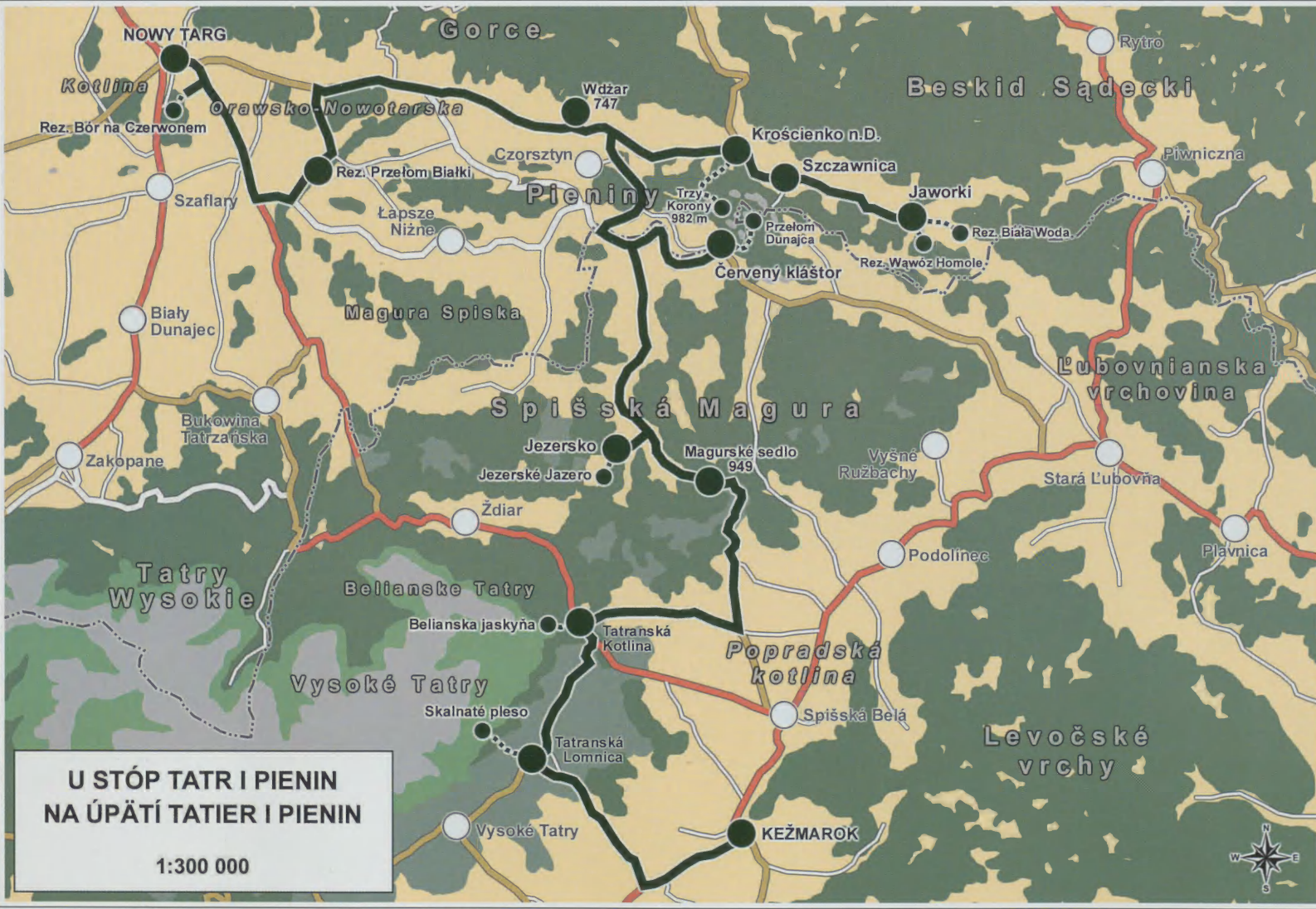

*Zamek kieżmarski
Kežmarský hrad*

PODHALE I SPISZ
DWA REGIONY, WSPÓLNE DZIEDZICTWO
PODHALE A SPIŠ
DVA REGIÓNŸ, SPOLOČNÉ DEDIČSTVO

1:300 000

**U STÓP TATR I PIENIN
NA ÚPĀTÍ TATIER I PIENIN**

1:300 000

*Panorama Tatier nad zamkiem w Kieżmarku
Panoráma Tatier nad hradom v Kežmaroku*

*Pieniny, jedno z najpiękniejszych miejsc w Europie
Pieniny, jedno z najmalebniejszych miest v Európe*

*Przełom Białki, rezerwat przyrody
Prielom rieky Bialka, prírodná rezervácia*

NA ÚPÄTÍ TATIER I PIENIN

Návrh trasy pre milovníkov prírody a malebných krajínok spája v sebe prvky trasy pre motorizovaných turistov, ponúkajúc niekoľkohodinové výlety do zaujímavých miest, odporúčané osobám, ktoré preferujú aktívnu turistiku. Pešie chodníky sú rozdelené vzhľadom na stupeň ťažkosti – od ľahkých (Červený Kláštor) po namáhavé (Skalnaté pleso, Tri koruny). Trasa prebieha na okraji národných parkov dvoch slovenských: tatranského – TANAPu a pieninského – PIENAPu a poľského Pieninského národného parku. Na tejto trase turista má možnosť navštíviť päť prírodných rezervácií a všeobecne známy prielom Dunajca. Výhodou trasy sú jej krajinné hodnoty, najmä v pohorí Spišskej Magury a okolo Czorstynského jazera.

0 km Kežmarok

- panoráma Vysokých Tatier z hradnej veže

14 km Tatranská Lomnica

- podtatranské stredisko s visutou lanovkou na Lomnický štít, 2634 m n.m. – druhý najväčší štít Karpát
- možnosť vybrať sa na pešiu túru (cca 5 hodín) alebo ísť na lanovke na Skalnaté pleso

23 km Tatranská Kotlina

- Belianska jaskyňa, jedna z najkrajších jaskýň Slovenska; sprístupnená turistom

39 km Magurské sedlo (949 m n.m.)

- vyhlídkový úsek trasy v pohorí Spišskej Magury: panoráma na Spišskú kotlinu, Kráľovohorské Tatry, Slovenské rudohorie, Levočské vrchy a Čerchovské vrchy a aj Beskid Sądecki a Belianske a Vysoké Tatry

47 km Jezersko

- Jezerské jazero, zaujímavé jazierko, ktoré vzniklo prirodzeným zosuvom flyšových hornín, s plochou 0,6 ha v pohorí Spišskej Magury, prírodná rezervácia – možnosť urobiť pešiu túru (cca 2 hodiny)

64 km Červený kláštor

- možnosť prechádzky pozdĺž pieninského prielomu Dunajca pohodlnou cestou na slovenskom brehu rieky (od 2 do 4 hodín)

80 km Krościenko nad Dunajcem

- možnosť urobiť pešiu túru na štít Tri koruny (982 m n. m.) cez Przełęcz Szopka (cca 4 hodiny), trasa vedie cez územie poľského Pieninského národného parku; v dlhšej verzii existuje možnosť navštíviť Góru Zamkową alebo Sokolicu

Uzdrowisko Szczawnica – Szczawnica, kúpele

86 km Szczawnica

- uzdrowisko z zabytkową zabudową z XIX w., pijalnia wód mineralnych, których występowanie związane jest ze zjawiskami wulkanicznymi w czasie powstawania Karpat

91 km Jaworki

- wycieczka do rezerwatu przyrody „Wąwóz Homole” z interesującymi formami skalnymi, ukazującymi budowę geologiczną Małych Pienin (około 1 godziny), w dłuższym wariantcie możliwe jest wyjście na szczyt Wysokiej, najwyższy w Pieninach (1052 m n.p.m.)
- możliwość wycieczki do krajobrazowego rezerwatu przyrody „Biała Woda”, w którym znajdują się malownicze formy skalne

109 km Wdżar

- wygasły wulkan – widoczne skałki andezytowe (na jednej z nich pomnik „Organy” Władysława Hasióra), miejsce uprawiania turystyki aktywnej – paralotniarstwa, wspinaczki, w zimie – narciarstwa
- punkt widokowy na Jezioro Czorsztyńskie – sztuczny zbiornik powstały przez spiętrzenie wód Dunajca zaporą w Niedzicy, powierzchnia 11 km², objętość 234,5 milionów m³, głębokość – do 50 m; istnieje możliwość uprawiania rekreacji na wodach zbiornika

130 km Przełom Białki

- przełom dzikiej, górskiej rzeki Białki, wypływającej z Tatr Wysokich – przeciska się ona między kilkudziesięciometrowymi skałami Kramnicą i Obłazową; w Obłazowej znajduje się niewielka jaskinia, w której odnaleziono ślady pobytu praczłowieka, m.in. paleolityczny bumerang z kła mamuta

141 km Nowy Targ

- rezerwat przyrody „Bór na Czerwonem”, obejmujący jedno z charakterystycznych dla krajobrazu Kotliny Orawsko-Nowotarskiej torfowisk

Widok na Jezioro Czorsztyńskie – Czorsztyńské jazero

86 km Szczawnica

- kúpele s pamiatkovou zástavbou z 19. storočia, početné pramene minerálnych vôd, ktoré vznikli v dôsledku pôsobenia sopiek počas formovania Karpát

91 km Jaworki

- exkurzia do prírodnej rezervácie „Wąwóz Homole” so zaujímavými skalnými formami, ktoré prezentujú geologickú stavbu Malých Pienin (cca 1 hodina), dlhšia varianta umožňuje návštevu štítu Wysoka, najvyššieho štítu v Pieninách (1052 m n. m.)
- možnosť exkurzie do prírodnej rezervácie „Biała Woda”, v ktorej sa nachádzajú malebné skalné formy

109 km Wdżar

- nečinná sopka – viditeľné andezitové skaly (na jednej z nich socha „Organy” poľského sochára Władysława Hasióra), miesto aktívnej turistiky – paragliding, horolezectvo a v zime - lyžovanie
- vyhliadkové miesto na Czorstynské jazero – vodnú nádrž, ktorá vznikla v dôsledku vybudovania priehrady na Dunajci v obci Niedzica, plocha 11 km², kapacita 234,5 miliónov m³, hĺbka – do 50 m; nádrž ponúka možnosť zaoberať sa vodnými športami

130 km Prielom rieky Bialka

- prielom divokej horskej rieky Bialka, ktorá pramení vo Vysokých Tatrách – tečie medzi obrovskými skalami Kramnica a Obłazowa; v Obłazowej sa nachádza malá jaskyňa, v ktorej boli odhalené stopy pračloveka, okrem iného paleolitický bumerang z kosti mamuta

141 km Nowy Targ

- prírodná rezervácia „Bór na Czerwonem”, v ktorej sa nachádza rašelinisko, jedno z mnohých charakteristických pre Orawsko-Nowotarskú Kotlinu.

Kežmarok, panorama z veže zámkovej – Kežmarok, panoráma z hradnej veže

KONFERENCJA

Warsztaty zapoczątkowały trzydniową konferencję zatytułowaną „Rozwój turystyki kulturowej i przyrodniczej na pograniczu polsko-słowackim”, która była głównym przedsięwzięciem zorganizowanym w ramach projektu. Obrady odbyły się w dniach 19 – 20 kwietnia 2012 r. w hotelu „Góralski Raj” w Nowym Targu.

W konferencji uczestniczyło ponad 70 osób, w tym liczna grupa gości ze Słowacji. Oficjalnej delegacji miasta Kieżmark przewodniczył zastępca burmistrza (viceprimátor), PhD Igor Kredátus. Władze samorządowe Nowego Targu reprezentowała delegacja z burmistrzem mgr. inż. Markiem Fryźlewiczem. Obrady otworzyła prorektor PPWSZ ds. badań i współpracy, dr Anna Mlekodaj.

Uczestnicy konferencji wygłosili 25 referatów w języku polskimi i słowackim, które podzielono na cztery sesje tematyczne.

Prelegenci reprezentowali różne uczelnie i instytucje:

Akademii Górniczo-Hutniczą w Krakowie (Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska)

Akademii Hotelarstwa Otta Brucknera w Kieżmarku

Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie (Wydział Turystyki)

Gorczański Park Narodowy

Ministerstwo Gospodarki Republiki Słowackiej

Muzeum Spisza w Spiskiej Nowej Wsi

Muzeum Zamek Kieżmarski

Pieniński Park Narodowy (słowacki)

Podhalańską Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Nowym Targu

Politechnika Krakowska (Wydział Architektury)

Tatrzański Park Narodowy (słowacki)

Uniwersytet Jagielloński (Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej)

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie (Instytut Geografii)

Uniwersytet Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy

Wyższą Szkołę Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie

Komitet naukowy:

prof. dr hab. Włodzimierz Kurek – Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ

dr hab. inż. arch. Wojciech Kosiński, prof. Politechniki Krakowskiej – Instytut Architektury Krajobrazu A8 PK

mgr inż. Janusz Tomaszewicz – Dyrektor Gorczańskiego Parku Narodowego

Komitet organizacyjny:

prof. dr hab. Stanisław Hodorowicz – Rektor PPWSZ, Honorowy Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego

ing. Gabriela Bodnárová – Wydział Rozwoju Regionalnego i Ruchu Turystycznego, miasto Kieżmark

mgr Agnieszka Janas – PPWSZ

dr Małgorzata Muszyńska-Kurnik – PPWSZ

mgr Justyna Kuzon – PPWSZ

dr Piotr Sadowski – PPWSZ, koordynator projektu

mgr Katarína Stankovičová – HA OB, Kieżmark

mgr Przemysław Zachura – PPWSZ

KONFERENCIA

Tvorivá dielňa bola úvodom do trojdňovej konferencie s názvom „Rozvoj prírodného a kultúrneho turizmu na poľsko-slovenskom pohraničí“, ktorá bola hlavnou úlohou realizovanou v rámci projektu. Stretnutie sa konalo v dňoch 19. – 20. apríla 2012 r. V hoteli „Góralski Raj“ v Nowom Targu.

Na konferencii sa zúčastnilo vyše 70 osôb, vrátane mnohých hostí zo Slovenska. Vedúcim Oficiálnej delegácie mesta Kežmarok bol viceprimátor PhD. Igor Kredátus. Samosprávu Nového Targu zastupovala delegácia so starostom mesta mgr. inž. Markekom Fryźlewiczom na čele. Konferenciu otvorila prorektora PPWSZ pre výskum a spoluprácu dr Anna Mlekođaj.

Účastníci konferencie predniesli 25 referátov v poľskom a slovenskom jazyku, ktoré boli rozdelené do štyroch tematických skupín.

Prednášajúci reprezentovali rôzne vysoké školy a inštitúcie:

Banická a metalurgická univerzita v Krakove
Hotelová akadémia Otta Brucknera, Kežmarok
Akadémia telesnej výchovy Bronisława Czecha v Krakove
Národný park Gorce
Ministerstvo hospodárstva SR
Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi
Múzeum Kežmarský hrad
Pieninský národný park
Podhalanská štátna vysoká odborná škola v Nowom Targu
Technická univerzita v Krakove
Tatranský národný park
Jagiellonska univerzita v Krakove
Pedagogická univerzita v Krakove
Univerzita Mateja Bela
Vysoká škola informatiky a managementu v Rzeszowe

Vedecký výbor:

prof. dr hab. Włodzimierz Kurek – Jagiellonska univerzita v Krakove
dr hab. inž. arch. Wojciech Kosiński – Technická univerzita v Krakove
mgr inž. Janusz Tomaszewicz – Národný park Gorce

Organizačný výbor:

prof. dr hab. Stanisław Hodorowicz – Rektor PPWSZ, Čestný vedúci Organizačného výboru
ing. Gabriela Bodnárová – Oddelenie regionálneho rozvoja a cestovného ruchu, mesto Kežmarok
mgr Agnieszka Janas – PPWSZ
dr Małgorzata Muszyńska-Kurnik – PPWSZ
mgr Justyna Kuzon – PPWSZ
dr Piotr Sadowski – PPWSZ, koordinátor projektu
mgr Katarína Stankovičová – HA OB Kežmarok
mgr Przemysław Zachura – PPWSZ

W trakcie konferencji zaprezentowano następujące tematy:

SESJA 1: Turystyka w obszarach przygranicznych

- *dr Robert Faracik* (UJ) – Granice polityczne a turystyka – wzajemne relacje na wybranych przykładach z Europy.
- *mgr Dariusz Dyląg* (AWF) – O konwencję turystyczną ze Słowacją.
- *ing. Marta Machurková* (Min. Gospodarki RS) – Rynek wewnętrzny Słowacji – usługi i współpraca.
- *dr Robert Palusiński* (UJ) – Turystyka w miastach przygranicznych polskich Karpat w świetle współczesnych kierunków rozwoju.
- *dr Krzysztof Szpara* (WSIZ) – Działania samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych w zakresie rozwoju i promocji turystyki przyrodniczej i kulturowej przygranicznych obszarów województwa podkarpackiego.
- *mgr Katarína Stankovičová* (HA OB) – Akademia Hotelarstwa Otta Brucknera w Kieżmarku – jej miejsce w wychowaniu przyszłych pracowników ruchu turystycznego.
- *mgr Przemysław Zachura* (PPWSZ) – Kształcenie kadr turystycznych w PPWSZ.

SESJA 2: Turystyka przyrodnicza na pograniczu polsko-słowackim

- *ing. Margaréta Malatinová* (PIENAP) – Potencjał przyrodniczy słowackiego Pienińskiego Parku Narodowego a ruch turystyczny.
- *mgr Krystyna Popko-Tomasiewicz* (GPN) – Turystyka przyrodnicza na terenie Gorczańskiego Parku Narodowego – koncepcja, baza, przyszłość.
- *ing. Pavol Majko* – Witajcie w słowackim Tatrzańskim Parku Narodowym, przestrzeganie regulaminu dla odwiedzających.
- *ing. Pavel Ballo* – Monitoring kolonii świstaka tatrzańskiego (*Marmota marmota latirostris*) na granicy polsko-słowackiej a kłusownictwo

SESJA 3: Turystyka kulturowa na pograniczu polsko-słowackim

- *doc. ing. Jana Pitéková PhD* (UMB) – Miasto Kieżmark a turystyka kulturowa – projekt Słowackie Miasta Królewskie.
- *mgr Erika Cintulová* (Múzeum Kežmarský hrad) – Turystyka kulturowa na Zamku Kieżmarskim.

mgr Katarína Stankovičová

- *mgr Ewa Strauchmann* (GPN) – Gorce i Gorczański Park Narodowy jako obszar zainteresowania turystyki kulturowej.
- *dr inż. arch. Hanna Hrehorowicz-Gaber* (PK) – Górskie szlaki dziedzictwa kulturowego. Możliwości i uwarunkowania rozwoju w obszarze pogranicza polsko-słowackiego.
- *dr inż. arch. Krzysztof Wielgus* (PK), *inż. arch. kraj. Konrad Tondera* (PK) – Szlak Historii Lotnictwa w Małopolsce – nowa oferta turystyki kulturowej na pograniczu polsko-słowackim.
- *dr inż. arch. Jadwiga Środulska-Wielgus* (PK), *mgr Małgorzata Maciaś* (PK) – Szlak Kultury Wołoskiej. Ochotnica – początek drogi.

Počas konferencie boli prezentované nasledujúce témy:

I. Turizmus v pohraničnej oblasti

- *dr Robert Faracik* (UJ) – Politické hranice a turizmus – vzájomné vzťahy na vybraných príkladoch z Európy.
- *mgr Dariusz Dyląg* (AWF) – O turistický dohovor so Slovenskom.
- *ing. Marta Machurková* (MH SR) – Vnútrotný trh Slovenska: služby a spolupráca.
- *dr Robert Palusiński* – Turizmus v prihraničných mestách Poľských Karpát v svetle súčasných smerov vývoja.
- *dr Krzysztof Szpara* (WSIZ) – Opatrenia miestnych samospráv a mimovládnych organizácií v oblasti vývoja a propagácii prírodného a kultúrneho turizmu v oblastiach podkarpatského vojvodstva.
- *mgr Katarína Stankovičová* (HA OB) – Hotelová akadémia Otta Brucknera v Kežmarku – jej miesto vo výchove budúcich pracovníkov v oblasti cestovného ruchu.
- *mgr Przemysław Zachura* (PPWSZ) – Vzdelávanie pracovníkov v turizme v Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej (Podhalanská štátna vysoká odborná škola)

II. Prírodný turizmus na slovensko-poľskom pohraničí

- *ing. Margaréta Malatinová* (PIENAP) – Prírodný potenciál Pieninského národného parku a aktivity cestovného ruchu.
- *mgr Krystyna Popko-Tomasiewicz* (GPN) – Prírodný turizmus na území Národného parku Gorce – koncepcia, báza a budúcnosť.
- *ing. Pavol Majko* (TANAP) – Vitajte v Tatranskom národnom parku: dodržiavanie návštevného poriadku v praxi.
- *ing. Pavel Ballo* (TANAP) – Monitoring kolónii švisťa vrchovského tatranského (*Marmota marmota latirostris*) na poľsko-slovenskej hranici a pytliactvo.

III. Kultúrny turizmus na slovensko-poľskom pohraničí

- *doc. ing. Jana Pitéková PhD* (UMB) – Mesto Kežmarok a kultúrny turizmus - projekt Slovenské kraľovské mestá.
- *mgr Erika Cintulová* (Múzeum Kežmarský hrad) – Kultúrny turizmus na Kežmarskom hrade.
- *mgr Ewa Strauchmann* (GPN) – Gorce a Národný park Gorce ako územie záujmu kultúrneho turizmu.
- *dr inž. arch. Hanna Hrehorowicz-Gaber* (PK) – Horské cesty kultúrneho dedičstva. Možnosti a podmienky vývoja slovensko-poľského pohraničia.
- *dr inž. arch. Krzysztof Wielgus* (PK), *inž. arch. kraj. Konrad Tondera* (PK) – Cesta dejín letectva v Malopolsku – nová ponuka kultúrneho turizmu na slovensko-poľskej pohraničnej oblasti
- *dr inž. arch. Jadwiga Śródulska-Wielgus* (PK), *mgr Małgorzata Maciaś* (PPWSZ) – Cesta Vlačskej Kultúry, Ochotnica - začiatok cesty.

prof. dr hab. inž. Jan Golonka

SESJA 4: Perspektywy rozwoju turystyki na pograniczu polsko-słowackim

- Dana Rosová (Múzeum Spiša) – Polski turysta na kulturowo-historycznych szlakach Spisza.
- prof. dr hab. inż. Jan Golonka, dr hab. inż. Marek Doktor, dr inż. Michał Krobicki, dr inż. Krzysztof Miśkiewicz, dr inż. Tomasz Bartuś, dr inż. Renata Stadnik, dr Anna Waśkowska (AGH) – Cezhraničný pieninský geopark ako stimulátor rozvoja regiónu.
- dr Franciszek Mróz, mgr Łukasz Mróz - Geneza i rozwój Drogi Św. Jakuba w państwach Grupy Wyszehradzkiej.
- dr Piotr Sadowski (PPWSZ) – Ślady historii militarnej w południowej Małopolsce jako walory dla turystyki kulturowej.
- mgr Justyna Kuzon (PPWSZ) – Walory przyrodnicze i kulturowe Pienin.
- dr Adam Mrocza (AWF) – Wybrane aspekty atrakcyjności turystycznej Babiogórskiego Parku Narodowego w świetle badań ankietowych.
- dr Małgorzata Muszyńska-Kurnik (PPWSZ) – Atrakcyjność rekreacyjno-turystyczna Gorczańskiego Parku Narodowego.
- mgr Agnieszka Janas (PPWSZ) – Koncepcja zastosowania programu konwersacyjnego jako inteligentnego doradcy turysty zorientowanego na dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze.

Na zakończenie obrad w dniu 20 kwietnia dwie grupy młodzieży zaprezentowały zaprojektowane w trakcie warsztatów koncepcje szlaków turystycznych. Tego dnia zaprezentowano również film o życiu świstaków w słowackich Tatrach pt. „Rozmowny śpioch” (reż. Olga Janiková), nawiązujący tematyką do wystąpienia Ing. P. Ballo. Film ten, w unikatowy sposób obrazujący życie zwierząt oraz więź człowieka z naturą, uzyskał w 2009 r. Nagrodę Dyrektora TPN na Spotkaniach z Filmem Górskim w Zakopanem.

Po zakończeniu części naukowej konferencji, grupa 30 uczestników wzięła udział w sesji terenowej na trasie: Nowy Targ – Dębno – Czorsztyn – Niedzica – Kieżmark – Jurgów – Nowy Targ, w trakcie której zapoznano się ze szlakami opracowanymi przez młodzież w trakcie warsztatów oraz zwiedzono atrakcje turystyki kulturowej i przyrodniczej w tym między innymi obiekty znajdujące się na liście UNESCO - kościoły w Dębnie oraz Kieżmarku, a także zamek w Kieżmarku z interesującym muzeum historycznym i ekspozycją starych samochodów.

Pokłosie konferencji stanowi bezpłatna publikacja monograficzna, wydana w nakładzie 300 egzemplarzy przez Podhalańską Państwową Wyższą Szkołę Zawodową. Zawiera ona 25 artykułów w języku polskim i słowackim, a także streszczenia w języku polskim, słowackim i angielskim.

Uczestnicy sesji terenowej w Niedzicy
Účastníci pokonferenčnej exkurzie v obci Niedzica

IV. Perspektívy rozvoja cestovného ruchu na slovensko-poľskom pohraničí

- Dana Rosová (Múzeum Spiša) – Poľský turista na kultúrno-historických cestách Spiša.
- prof. dr hab. inž. Jan Golonka, dr hab. inž. Marek Doktor, dr inž. Michał Krobicki, dr inž. Krzysztof Miśkiewicz, dr inž. Tomasz Bartuś, dr inž. Renata Stadnik, dr Anna Waškowska (AGH) – Cezhraničný pieninský geopark ako stimulátor rozvoja regiónu.
- dr Franciszek Mróz (UP), mgr Łukasz Mróz (UJ) – Genéza a vývoj Cesty svätého Jakuba v štátoch Vyšehradskej štvorky.
- dr Piotr Sadowski (PPWSZ) – Pamiatky vojenských dejín v južnom Malopolsku ako hodnoty kultúrneho turizmu.
- mgr Justyna Kuzon (PPWSZ) – Prírodné a kultúrne aktivity Pienin.
- dr Adam Mrocza (AWF) – Vybrané aspekty turistických atrakcií národného parku Babia hora v anketovom prieskume.
- dr Małgorzata Muszyńska-Kurnik (PPWSZ) – Rekreačná a turistická atraktívnosť Národného parku Gorce.
- mgr Agnieszka Janas (PPWSZ) – Koncepcia využitia konverzačného robota ako inteligentného turistického poradcu orientovaného na kultúrne a prírodné dedičstvo.

Na koniec konferencie 20. apríla dve skupiny mládeže prezentovali spracované počas tvorivej dielne návrhy turistických ciest. Tento deň sa premietalo aj film o živote svišťov v slovenských Tatrách s názvom „Zhovorčivý spachtoš” (režisérky Olgy Janikovej), ktorý svojou témou nadväzoval na vystúpenie Ing. P. Ballu. Tento film, ktorý nevšedným spôsobom predstavuje život zvierat a vzťah človeka s prírodou v roku 2009 získal Cenu riaditeľa poľského Tatr. nár. parku počas Festivalu horských filmov v Zakopanom.

Po ukončení vedeckej časti konferencie skupina 30 osôb sa zúčastnila na terénnej prehliadke na trase: Nowy Targ – Dębno – Czorsztyn – Niedzica – Kežmarok – Jurgów – Nowy Targ, počas ktorej účastníci mohli sa zoznámiť s chodníkmi spracovanými cez mládež počas tvorivej dielne a navštíviť kultúrne a prírodné atrakcie vrátane objektov, ktoré sú zapísané do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO – kostoly v obci Dębno a v Kežmarku, a aj kežmarský hrad so zaujímavým historickým múzeom a expozíciou starých áut.

Výsledkom konferencie je bezplatná monografická publikácia s nákladom 300 kusov, vydaná Podhalanskou štátnou odbornou vysokou školou. Táto publikácia obsahuje 25 článkov v poľskom a slovenskom jazyku a ich zhrnutia po poľsky, po slovensky a po anglicky.

Kežmark: cel sesji terenowej – Destinácia: Kežmarok

EFEKTY WSPÓLPRACY

Projekt transgraniczny „Rozwój turystyki kulturowej i przyrodniczej na pograniczu polsko-słowackim” to owoc współpracy pomiędzy Podhalańską Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Nowym Targu a Miastem Kieżmark i Akademią Hotelarstwa Otta Brucknera w Kieżmarku.

Przyczynił się on do lepszego zrozumienia problemów kulturowych terenów polsko-słowackiego pogranicza, scementował więzi, podkreślił indywidualne prawa obu narodów a przede wszystkim przyczynił się do uświadomienia wspólnej wielowiekowej tradycji kulturowej.

Jego realizacja umożliwiła wymianę doświadczeń pomiędzy środowiskiem naukowym Polski i Słowacji w zakresie dokumentowania, waloryzowania i udostępnienia turystycznego elementów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, które zostały zebrane w postaci publikacji.

Stworzone zostały podwaliny międzynarodowej współpracy w zakresie inwentaryzacji dziedzictwa, a przygotowane w czasie warsztatów materiały stanowią bank informacji o atrakcjach i walorach turystycznych pogranicza polsko-słowackiego. Będzie on punktem wyjścia do dalszych działań w kierunku usprawnienia oraz tematycznej i przestrzennej dywersyfikacji ruchu turystycznego jako jednego z głównych czynników wpływających na gospodarkę Spisza i Podhala. Pierwszym efektem tych prac są okazane propozycje dwóch tras turystycznych. W trakcie pracy w międzynarodowych zespołach oraz podczas obrad konferencji potwierdziło się, że różnice językowe nie stanowią znaczącej przeszkody we wzajemnym porozumiewaniu się. Wśród licznej grupy młodzieży – nie tylko uczestników warsztatów, ale wszystkich uczniów i studentów, którzy pojawili się na konferencji – została zaszczerpiona idea współpracy międzynarodowej. Bezpośredni uczestnicy warsztatów zdobyli pierwsze, cenne doświadczenia kooperacji transgranicznej, które będą procentowały w przyszłości.

Prezentowana publikacja o charakterze informacyjnym stanowi podsumowanie projektu w formie popularnonaukowej. Spodziewamy się, że zaktywizuje polską i słowacką młodzież w kierunku dalszego działania na rzecz rozwoju turystyki i wraz z publikacją konferencyjną będzie istotną pomocą dydaktyczną w szkołach po obu stronach granicy, przysłuży się wzrostowi wiedzy wśród lokalnych społeczności, samorządów oraz turystów odwiedzających obszar Spisza i Podhala.

Przerwa w obradach – Prestávka

VÝSLEDKY SPOLUPRÁCE

Cezhraničný projekt „Rozvoj prírodného a kultúrneho turizmu na poľsko-slovenskom pohraničí“ je výsledkom spolupráce Podhalanskej štátnej odbornej vysokej školy v Nowom Targu s mestom Kežmarok a Hotelovou akadémiou Otta Brucknera v Kežmarku.

Projekt prispel k lepšiemu pochopeniu kultúrnych problémov poľsko-slovenských pohraničných oblastí, zosilnil vzťahy, zdôraznil individuálne práva obidvoch národov a predovšetkým zvýšil vedomie o spoločnej viacstoročnej tradícii a kultúre.

Jeho realizácia umožnila výmenu skúseností medzi vedeckým prostredím Poľska a Slovenska v oblasti dokumentovania, reštaurácie a sprístupňovania turistom prvkov kultúrneho a prírodného dedičstva, ktoré boli zobrazené v podobe publikácie.

Vytvorilo sa základy medzinárodnej spolupráce v oblasti inventarizácie dedičstva a materiály pripavené počas tvorivej dielne sú databázou informácií o atrakciách a turistických hodnotách poľsko-slovenského pohraničia. Táto databáza bude východiskom pre ďalšie aktivity smerujúce k zlepšovaniu tematickej a priestorovej diverzifikácie cestovného ruchu ako jedného zo základných faktorov, ktoré ovplyvňujú ekonomiku Spiša a Podhala. Prvým efektom tejto dielne sú návrhy dvoch turistických ciest. Počas práce v medzinárodných tímoch a počas konferencie potvrdilo sa, že jazykové rozdiely nevytvárajú podstatnú bariéru vo vzájomnom pochopení. Početná skupina mládeže – nielen účastníci tvorivej dielne, ale všetci študenti, ktorí sa zúčastnili na konferencii – zoznámili sa s princípmi medzinárodnej spolupráce. Priami účastníci tvorivej dielne získali prvé dôležité skúsenosti v rámci cezhraničnej spolupráce, ktoré budú prinášať ovocie v budúcnosti.

Táto publikácia má informatívny charakter a je súčasne zhrnutím projektu v popularizačnej forme. Predpokladáme, že bude podnetom pre poľskú a slovenskú mládež na realizáciu ďalších aktivít pre rozvoj turizmu a sa spolu s konferenčnou publikáciou stane dôležitou príručkou v školách na obidvoch stranách hranici, bude podporovať rast vedomostí miestnych spoločností, samospráv a turistov, ktorí navštevujú územie Spiša a Podhala.

*Międzynarodowa konferencja naukowa w Nowym Targu
Medzinárodná vedecká konferencia v Nowom Targu*

*Recepčia v prvom dni konferencie
Recepčia v prvý deň konferencie*

*Účastníci sesije terennej v Dębnie
Účastníci pokonferenčnej exkurzie v obci Dębno*

*Zhľadzenie zámku v Kežmarku
Návšteva hradu v Kežmarku*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz z budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu "Tatry" w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013.

Publikácia podporovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a zo štátneho rozpočtu prostredníctvom Euroregionu „Tatry“ v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007-2013.

www.konferencja.ppwsz.edu.pl

*Wylączną odpowiedzialność za treść niniejszej publikacji ponosi
Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu*

i w żadnym razie nie może ona być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Unii Europejskiej ani Euroregionu „Tatry”.

Výlučnú zodpovednosť za obsah publikácie znáša

Podhalaňská štátna odborná vysoká škola v Nowom Targu

a žiadnom prípade nemôže byť stotožňovaná s oficiálnym stanoviskom Európskej únie a Euroregionu „Tatry”.

Wydawca / Vydavateľ: **Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu,
ul. Kokoszków 71, 34-400 Nowy Targ**

Zestawienie merytoryczne i koncepcja graficzna / Vecné spracovanie a grafický návrh: **Agnieszka Janas**

Tłumaczenie na język słowacki / Preklad do slovenského jazyka: **Magdalena Gromadzka**

Zdjęcia / Fotografie: **Paulina Pintscher, Piotr Sadowski, Przemysław Zachura**

Skład i druk / Sadzba a tłać: **KLINGraf**

egzemplarz bezpłatny

bezplatný exemplár

ISBN: 978-83-60621-21-9